

การพัฒนาทักษะการสื่อสารผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหลงฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ENHANCING COMMUNICATION SKILLS THROUGH LOCAL WISDOM
KNOWLEDGE MANAGEMENT OF THE ANCIENT TEEN JOK TEXTILE
CONSERVATION COMMUNITY ENTERPRISE IN LOHNG HOD-DOI TAO,
CHIANG MAI PROVINCE

พิศาทิมพ์ จันท์พรหม, วรณนระรัตน์ ไชยวงศ์ และ นิตยา เอกบาง*

Phisaphim Junphrom, Wattanarat Chaiwong and Nittaya EKbang*

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

Program in Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts,

Rajamangala University of Technology Lanna

Received: 16 October 2025

Revised: 26 December 2025

Accepted: 27 December 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหลงฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานตามขั้นตอนกระบวนการจัดการความรู้ ผลปรากฏว่า **ขั้นตอนที่ 1** การรวบรวมข้อมูลและจัดระเบียบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหลงฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ใช้ค่า IOC มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.759 มีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าและเวทีสาธารณะโดยกำหนดให้มีความเห็นชอบร่วมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ปรากฏข้อมูลชิ้นตีนจกลายโบราณจัดอยู่ในกลุ่มลาย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มลายขันโคม กลุ่มลายโคมหลวง กลุ่มลายกุด และกลุ่มลายเครือ **ขั้นตอนที่ 2** การพัฒนาสารสนเทศ คือ ระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ โดยผ่านผู้ประเมิน 5 ท่าน อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.614 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.157

* Corresponding author: นิตยา เอกบาง

Email: thai_nittaya@hotmail.com

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกสายโบราณของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหล่งฮอด-ดอยเต่า ปรากฏว่า มีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกสายโบราณ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.096 อยู่ในระดับดี ซึ่งแบบระบบฐานข้อมูลได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.793

ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนและการประยุกต์ใช้ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นเป้าหมายในการพัฒนานวัตกรรม คือ ประธานกลุ่มทอขึ้นตีนจกสายโบราณ จำนวน 5 คน ได้แก่ ประธานกลุ่มทอขึ้นบ้านสันบ่อเย็น ตำบลทุ่งโป่ง ประธานกลุ่มทอขึ้นบ้านไร่ ตำบลดอยเต่า ประธานกลุ่มทอขึ้นบ้านแปลงแปด ตำบลท่าเตื่อ ประธานกลุ่มทอขึ้นบ้านแอ่น ตำบลบ้านแอ่น อำเภอ ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ และประธานกลุ่มทอขึ้น ตำบลนาคอเรือ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเข้าสู่กิจกรรมกระบวนการแลกเปลี่ยนและการประยุกต์ใช้จำนวน 3 กิจกรรม เป็นเครื่องมือในการพัฒนานวัตกรรมโดยได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.871 และใช้แบบประเมินทักษะการสื่อสารนวัตกรรมชุมชนตาม Scoring Rubric 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการพูดด้านทักษะการคิด และด้านทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.819 ผลปรากฏว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ของนวัตกรรมทั้ง 5 ราย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.177 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก จึงกล่าวได้ว่างานวิจัยชิ้นนี้สามารถสนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้แก่คนในพื้นที่ได้ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะการสื่อสาร, การจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น, วิสาหกิจชุมชน, ตีนจก, โหล่งฮอด-ดอยเต่า

Abstract

This research aimed to develop communication skills through the knowledge management process of local wisdom among the Ancient Teen Jok Textile Conservation Community Enterprise in Lohng Hod-Doi Tao, Chiang Mai Province. The study employed a mixed-methods approach following the knowledge management process.

In **Phase 1**, data collection and organization were conducted with 50 members of the ancient Teen Jok weaving groups in Doi Tao District, Chiang Mai. The checklist used in this phase was validated by three experts, yielding an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 0.759. Data triangulation and public forums were applied to ensure consensus of no less than 60%. The findings revealed four main groups of ancient Teen Jok textile patterns: *Khan Khom*, *Khom Luang*, *Kut*, and *Khrua* patterns.

In **Phase 2**, the development of an information system-the Ancient Teen Jok Textile Pattern Database-was carried out. Evaluation by five experts indicated a very high level of quality (Mean = 4.616, S.D. = 0.157). The overall satisfaction level among community weavers was also rated at a high level (Mean = 4.096). The database design was validated by three experts, with an IOC value of 0.793.

In **Phase 3**, knowledge exchange and application were implemented by selecting five community innovators-heads of weaving groups from various sub-districts in Doi Tao and Hod districts-for participation in three innovation development activities. The activity plans were reviewed by three experts, showing an IOC value of 0.871. Communication skill assessment was based on three dimensions: speaking, thinking, and lifelong learning skills, using scoring rubrics validated by experts (IOC = 0.819). The results revealed that the overall communication skill development of the five innovators had an average score of 4.177, which is considered at a very high level.

In conclusion, this study demonstrates that the integration of local wisdom knowledge management effectively enhances communication skills and strengthens community capacity. It supports sustainable local development in alignment with national strategies and policies aimed at improving the well-being of local populations.

Keywords: Enhancing Communication Skills, Local Wisdom Knowledge Management, Community Enterprise, Teen Jok, Lohng Hod-Doi Tao

บทนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นถือเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงอยู่ของชุมชนและเป็นพลังในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่โดดเด่น หนึ่งในนั้นคือ “ผ้าตีนจก” ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ ความเชื่อ ค่านิยม และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น การทอผ้าชิ้นตีนจกไม่เพียงเป็นงานศิลป์ที่งดงาม แต่ยังเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและสามารถต่อยอดเชิงสร้างสรรค์ในเชิงเศรษฐกิจได้อย่างมีศักยภาพ

ในยุคแห่งข้อมูลข่าวสารนี้ องค์ความรู้จึงมีคุณค่าและมูลค่าในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยเฉพาะองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดการความรู้จึงถือว่ามีสำคัญในการพัฒนาต่าง ๆ โดยอาศัย “คน” เป็นผู้ขับเคลื่อนองค์การ การจัดการความรู้จึงถือได้ว่าเป็นกลไกและเครื่องมือสำหรับการพัฒนาทั้งคนและพื้นที่ไปพร้อม ๆ กัน (พนมภรณ์ ฐานิสโร และคณะ, 2563) การจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจำเป็นต้องอาศัย “คน” ที่เข้าใจสภาวะทางทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง เข้าใจถึงปัญหาอย่างชัดเจน เพื่อสามารถนำไปสู่การวางนโยบายด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสม สมดุลต่อวิถีชีวิตด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ งานวิจัยเรื่องนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนานวัตกรชุมชนโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน ส่งเสริมชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ

เมื่อปี พ.ศ. 2495 เป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อรัฐบาลในสมัยนั้นได้ประกาศสร้างเขื่อนยันฮี (เขื่อนภูมิพล) โดยกั้นแม่น้ำปิงตรงบริเวณช่องเขายันฮี อำเภอสามเงา จังหวัดตาก แต่เมื่อเขื่อนสร้างเสร็จประชาชนที่ได้รับผลกระทบจึงต้องอพยพขึ้นมาอยู่ในพื้นที่นิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพล และบางส่วนย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่น จากนั้นตำบลดอยเต่า อำเภอฮอด ได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอดอยเต่า และเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2522 เหตุการณ์ในครั้งนั้นทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่โดดเด่น หนึ่งในนั้นคือ “ผ้าชิ้นตีนจก” ได้สูญหายไปกับการเปลี่ยนแปลง

การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของ “นวัตกร

ชุมชน” ให้สามารถสื่อสาร ถ่ายทอด และสร้างนวัตกรรมจากภูมิปัญญาผ้าตีนจกได้อย่างยั่งยืน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของนวัตกรรมชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบ ผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดำเนินการตาม กระบวนการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management Process) (วิจารณ์ พานิช, 2546) จำนวน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การรวบรวมและจัดระเบียบองค์ความรู้ การพัฒนาและจัดการสารสนเทศ และการแลกเปลี่ยนและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมและจัดระเบียบองค์ความรู้ กลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณไหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ ผู้ประเมินระบบจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปหัตถกรรม สิ่งทอ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนและการประยุกต์ใช้ กลุ่มตัวอย่างคือ นวัตกรรมชุมชน จำนวน 5 คน ได้แก่ ประธานกลุ่มทอผ้าตีนจกลายโบราณจาก 5 ชุมชน ในพื้นที่อำเภอฮอด และอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) = 0.759

2.2 แบบประเมินคุณภาพระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกภายใต้กรอบตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) = 0.793 โดยการวัดและการประเมินสื่อแบ่งเป็นสองส่วน คือ การตรวจสอบโครงสร้างภายในสื่อและการตรวจสอบคุณภาพสื่อ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีของ ลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยถือเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย แปลความหมาย 4.51–5.00 ดีมาก 3.51–4.50 ดี 2.51–3.50 ปานกลาง 1.51–2.50 น้อย 1.00–1.50 ควรปรับปรุง

2.3 แบบประเมินทักษะการสื่อสารของนวัตกรรมชุมชน (Communication Skills Assessment Form) ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะการพูด ทักษะการคิด และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) = 0.819 ประกอบไปด้วยเกณฑ์การประเมินด้านทักษะการพูด ทักษะการคิด และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (คณะกรรมการจัดการความรู้ (KM) สำนักวิชาศึกษาทั่วไป, 2565) โดยได้ร่างตัวชี้วัดจากเอกสาร สร้างแบบประเมินโดยใช้ตัวชี้วัดทักษะการสื่อสารของนวัตกรรมชุมชน และได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมตามคำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยใช้ค่า IOC มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.819

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการจัดเวทีสาธารณะ (Public Forum) เพื่อสร้างฉันทามติร่วมกันของชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

3.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพระบบฐานข้อมูลสารสนเทศลายผ้าตีนจกและแบบประเมินทักษะการสื่อสารของนวัตกรรมชุมชน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล

4.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อประเมินคุณภาพของระบบและระดับทักษะการสื่อสาร

การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและข้อมูลโดย การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Credibility) ด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า และการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการประเมิน (Consistency) ผ่านเวทีสาธารณะ

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลและจัดระเบียบข้อมูลลายผ้าตีนจก เครื่องมือที่ใช้คือแบบตรวจสอบรายการข้อมูลผ้าตีนจกลายโบราณ เพื่อทบทวนและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลลายผ้าตีนจกโบราณ ผลปรากฏว่า ข้อมูลผ้าตีนจกลายโบราณของอำเภอฮอดและอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จากการใช้แบบตรวจสอบรายการ การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และเวทีสาธารณะร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้เสียเพื่อการตรวจสอบข้อมูลของลายผ้าตีนจก โดยกำหนดให้เวทีสาธารณะมีความเห็นร่วมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ปรากฏข้อมูลผ้าตีนจกลายโบราณของอำเภอฮอดและอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็น 4 กลุ่มลาย ดังนี้

1.1 กลุ่มลายชั้น-โคม ประกอบด้วย ลักษณะลวดลายและคำเรียกลาย ดังนี้

1.1.1 ส่วนลายห้องจำนวน 40 ลาย ได้แก่ 1) ลายกาบสักน้ำตัน 2) ลายเฮือสะเปาคำ 3) ลายจั่นน้อย 4) ลายซุ้มประตูโขง 5) ลายนาคเครี 6) ลายหงส์เครี 7) ลายเครีแมงคา 8) ลายเครื่องน้ำตันนกหนอนอนฮัง 9) ลายชั้นกึ่งกุตสูน 10) ลายเครีดอกเอื้อง 11) ลายหงส์ร้อย 12) ลายอิเหนียะซอนทราย 13) ลายเขี้ยวหมาหลวง 14) ลายชั้นดอกนกหนอนอนฮัง 15) ลายบันไดแก้ว 16) ลายแมงก่าปู้ 17) ลายชั้นกึ่งกองหลวงพระเจ้า 18) ลายเขาวงกต 19) ลายก่าปู้เครี 20) ลายฮังก่าปู้ 21) ลายหงส์คู่ชั้นดอก 22) ลายหงส์คู่น้ำตัน 23) ลายหงส์คู่ห้องกุญแจ 24) ลายซังเงินซังคำ 25) ลายนาคถ้อย 26) ลายชั้นกึ่งเหลี่ยมเพชร 27) ลายเกล็ดงูเหลี่ยม 28) ลายจั่นหลวง 29) ลายชั้นกึ่งนกหนอนอนฮัง 30) ลายกุตเปิด 31) ลายกุตจั่นกิบ 32) ลายกุตนกหนอนอนฮัง 33) ลายจำปาเครี 34) ลายกุตเขี้ยวหมาน้อย 35) ลายสายฟ้าหลวง 36) ลายกุตปลาตือ 37) ลายเครีดอกป้าน 38) ลายชั้นดอก 39) ลายกุตก่าปู้ 40) ลายกุตก่าปู้

1.1.2 ส่วนลายโคม จำนวน 26 ลาย ประกอบด้วย ลักษณะลวดลายและคำเรียกลาย ดังนี้ 1) ลายโคมเขี้ยวหมาน้อย 2) ลายโคมเขี้ยวหมาหลวง 3) ลายโคมกุตสูนหัวกุต 4) ลายโคมกุตสูนหัวเหลี่ยม 5) ลายโคมเปิด 6) ลายโคมนกหนอนอนฮัง 7) ลายโคมเหลี่ยม

เพชร 8) ลายโคมดอกบัวคำ 9) ลายโคมดอกเก็ดทะหวา 10) ลายโคมเจียง 11) ลายโคมนาค
เครือ 12) ลายโคมหงส์เครือ 13) ลายโคมกัญแจ 14) ลายโคมดอกจำปา 15) ลายโคมกุดศูนย์
ขอเดียว 16) ลายโคมแผ่นดินแหง 17) ลายโคมแมงคา 18) ลายโคมบันไดแก้ว 19) ลายโคม
หงส์ปล่อย 20) ลายโคมขอหน้อย 21) ลายโคมขอช้าง 22) ลายโคมกุดวงช้าง 23) ลายโคม
หวีตอง 24) ลายโคมก่องไฟพระเจ้า 25) ลายโคมกลีบปิด 26) ลายโคมเขี้ยวหมาเลียม

1.2 กลุ่มลายโคมหลวง 13 ลาย ประกอบด้วย ลักษณะลวดลายและคำเรียกลาย ดังนี้

1) ลายโคมหลวงนกหน้อยบินซอน 2) ลายโคมหลวงกุดสุนนกหน้อยบินซอน 3) ลายโคมหลวง
ดอกเก็ดทะหวา 4) ลายโคมหลวงนาคเครือ 5) ลายโคมหลวงกัญแจ 6) ลายโคมหลวงกุดสุน
ขอเดียว 7) ลายโคมหลวงกุดสุนเขี้ยวหมาหน้อย 8) ลายโคมหลวงกุดสุนเหลี่ยมเพชร 9) ลาย
โคมหลวงกุดสุน 10) ลายโคมหลวงกุดสุนเขี้ยวหมาหลวง 11) ลายโคมหลวงเหลี่ยมเพชร
12) ลายโคมหลวงก่องหัวพระเจ้า 13) ลายโคมหลวงกุดสุนก่องหัวพระเจ้า

1.3 กลุ่มลายกุด 21 ลาย ประกอบด้วย ลักษณะลวดลายและคำเรียกลาย ดังนี้

1) ลายกุดสายฟ้าหลวง 2) ลายกุดปลาตือ 3) ลายกุดจันหน้อย 4) ลายกุดจันหลวง 5) ลายกุด
เขี้ยวหมาหน้อย 6) ลายกุดช้างค 7) ลายกุดหงส์เครือ 8) ลายกุดลาวแ้ว 9) ลายกุดลาวหลวง
10) ลายกุดแผ่นดินแหง 11) ลายกุดตาแสง 12) ลายกุดกาบหน้อย 13) ลายกุดเก็ดตูเหลี่ยม
14) ลายกุดดอกบัวคำ 15) ลายกุดโคมเปิด 16) ลายกุดนาคเข้าบ่วง 17) ลายกุดกัญแจ
18) ลายกุดเขี้ยวหมาหลวง 19) ลายกุดจันกาบ 20) ลายกุดวังปลาสร้อย 21) ลายกุดขอหน้อย

1.4 กลุ่มลายเครือ 10 ลาย ประกอบด้วย ลักษณะลวดลายและคำเรียกลาย ดังนี้

1) ลายเครือกุดสุน 2) ลายเครือขันดอก 3) ลายเครือกำปึงเครือ 4) ลายเครืออีนีเยซอนทราย
5) ลายเครือแมงคา 6) ลายเครือ ฮังกำปึง 7) ลายเครือพรหมเสนลาย 8) ลายเครือเขาวงกต
9) ลายเครือสะเปาแต้น 10) ลายเครืออีนีเยซอนทรายสะเปาแต้น

1.5 ส่วนหางสะเปา 4 ลาย ประกอบด้วย ลักษณะลวดลายและคำเรียกลาย ดังนี้

1) ลายกลุ่มบ้านหลวงดอยเต่า 2) ลายกลุ่มบ้านซ้ง หนองบัวคำ (และหมู่บ้านใกล้เคียง) 3) ลาย
กลุ่มบ้านแอน (และหมู่บ้านใกล้เคียง) 4) ลายกลุ่มบ้านตาล (อำเภอฮอด)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาสารสนเทศ จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อระบบสาร
สนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
อนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ปรากฏผล ดังนี้

ภาพที่ 1 ระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ

2.1 ผลการประเมินคุณภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ ของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ ด้านโครงสร้างภายในสื่อ (Structural Basis)

รายการประเมิน โครงสร้างภายในสื่อ (Structural basis)	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	1	2	3	4	5		
1. ลักษณะสื่อ							
1.1 มีลักษณะเฉพาะตรงตามความต้องการและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4	4	3	5	5	4.2	0.836
1.2 มีมาตรฐานการออกแบบ (Design Standards) มีการสื่อสารชัดเจนและเข้าใจง่ายสำหรับกลุ่มเป้าหมาย	4	3	5	5	5	4.4	0.894
1.3 มีมาตรฐานทางเทคนิควิธี (Technical standards) มีการเสนอสาระชัดเจนไม่คลุมเครือ และนำเสนอได้น่าสนใจ	3	4	4	4	4	3.8	0.447
2. เนื้อหาสาระ							
2.1 เนื้อหาครบถ้วนและถูกต้อง	4	4	5	4	5	4.4	0.547
2.2 ลำดับของการเสนอเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดความเข้าใจง่าย ไม่สับสน หรือวากวน	4	5	5	5	5	4.8	0.447
2.3 การยกตัวอย่างสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	5	5	5	4	4	4.6	0.547
2.4 ข้อความหรือรูปภาพช่วยสนับสนุนเนื้อหาสาระให้มีความกระชับ และน่าสนใจ	5	5	4	5	5	4.8	0.447
รวม	4.142	4.285	4.428	4.571	4.714	4.428	0.225

ผลการประเมินคุณภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ ด้านโครงสร้างภายในสื่อ ที่ประกอบด้วยลักษณะสื่อและเนื้อหาสาระ ผลปรากฏว่า อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.428 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.225

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศระบบสารสนเทศฐานข้อมูล ลายผ้าตีนจกลายโบราณ ด้านคุณภาพสื่อ (Qualitative)

รายการประเมิน คุณภาพสื่อ (Qualitative)	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	1	2	3	4	5		
1. ระบบใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน	5	5	5	5	5	5	0
2. มีคู่มือประกอบการใช้งาน	5	5	5	5	5	5	0
3. สารสนเทศสำคัญ ข้อความ และภาพประกอบมีความเด่นชัดเจน สังกะต่ง่าย	4	5	5	4	4	4.4	0.547
4. ความเสถียรและการตอบสนองการใช้งานของระบบ	4	4	5	5	5	4.6	0.547
5. มีวิธีการใช้ที่ง่าย สะดวก ไม่ยุ่งยาก สามารถใช้กับอุปกรณ์ที่หลากหลาย เช่น มือถือ แท็บเล็ต และเครื่องคอมพิวเตอร์	5	5	5	5	5	5	0
รวม	4.6	4.8	5	4.8	4.8	4.8	0.141

ผลการประเมินคุณภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ ด้านคุณภาพสื่อ ผลปรากฏว่า อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.8 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.141 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศระบบสารสนเทศฐานข้อมูล ลายผ้าตีนจกลายโบราณในภาพรวม

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
	1	2	3	4	5		
1. โครงสร้างภายในสื่อ (Structural basis)	4.142	4.285	4.428	4.571	4.714	4.428	0.226
2. คุณภาพสื่อ (Qualitative)	4.6	4.8	5	4.8	4.8	4.8	0.141
รวมทั้งหมด	4.371	4.542	4.714	4.685	4.757	4.614	0.157

ผลการประเมินคุณภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณในภาพรวมทั้งด้านโครงสร้างภายในสื่อ (Structural basis) และคุณภาพสื่อ (Qualitative) ผลปรากฏว่า อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.614 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.157 ดังตารางที่ 3

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศฐานข้อมูลสายผ้าตีนจกสายโบราณของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศฐานข้อมูลสายผ้าตีนจกสายโบราณของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

รายการประเมิน	คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
โครงสร้างภายในสื่อ (Structural basis)			
1. ลักษณะสื่อ			
1.1 มีลักษณะเฉพาะตรงตามความต้องการและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	213	4.26	0.527
1.2 มีมาตรฐานการออกแบบ (Design Standards) มีการสื่อสารชัดเจนและเข้าใจง่ายสำหรับกลุ่มเป้าหมาย	213	4.26	0.443
1.3 มีมาตรฐานทางเทคนิควิธี (Technical standards) มีการเสนอสาระชัดเจนไม่คลุมเครือ และนำเสนอที่น่าสนใจ	213	4.26	0.599
2. เนื้อหาสาระ			
2.1 เนื้อหาครบถ้วนและถูกต้อง	215	4.3	0.543
2.2 ลำดับของการเสนอเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดความเข้าใจง่าย ไม่สับสน หรือวกวน	215	4.3	0.462
2.3 การยกตัวอย่างสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	210	4.2	0.534
2.4 ข้อความหรือรูปภาพช่วยสนับสนุนเนื้อหาสาระให้มีความกระชับ และน่าสนใจ	212	4.24	0.476
รวม	1491	4.26	0.151
คุณภาพสื่อ (Qualitative)			
1. ระบบใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน	200	4	0.606
2. มีคู่มือประกอบการใช้งาน	202	4.04	0.569
3. สารสำคัญ ข้อความ และภาพประกอบมีความเด่นชัดเจน สังกัดง่าย	196	3.92	0.600
4. ความเสถียรและการตอบสนองการใช้งานของระบบ	196	3.92	0.565
5. มีวิธีการใช้ที่ง่าย สดวก ไม่ยุ่งยาก สามารถใช้กับอุปกรณ์ที่หลากหลาย เช่น มือถือ แท็บเล็ต และเครื่องคอมพิวเตอร์	189	3.78	0.545
รวม	983	3.932	0.237
รวมทั้งหมด	2474	4.096	0.1815

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศฐานข้อมูลสายผ้าตีนจกสายโบราณของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ปรากฏว่า ความพึงพอใจต่อโครงสร้างภายในสื่อ มีค่าเฉลี่ย 4.26 อยู่ในระดับดี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.151 ความพึงพอใจต่อคุณภาพสื่อ มีค่าเฉลี่ย

3.932 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.237 อยู่ในระดับพอใช้ และการประเมินความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.096 อยู่ในระดับดี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.181

ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนและการประยุกต์ใช้โดยใช้กิจกรรมการพัฒนาทักษะการสื่อสารของนวัตกรชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผ้าตีนจกลายโบราณภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณไหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียในอำเภอฮอดและผู้นในระดับจังหวัด โดยกำหนดให้ใช้ข้อมูลลายผ้าตีนจกโบราณและระบบฐานข้อมูลสารสนเทศลายผ้าตีนจกทั้ง 3 กิจกรรม ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 5 การพัฒนาทักษะการสื่อสารของนวัตกรชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 1 ทักษะการสื่อสารด้วยการพูด

ผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่	นวัตกร															ค่าเฉลี่ย รวม	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	ลำดับที่ 1 กิจกรรมที่			ลำดับที่ 2 กิจกรรมที่			ลำดับที่ 3 กิจกรรมที่			ลำดับที่ 4 กิจกรรมที่			ลำดับที่ 5 กิจกรรมที่				
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
1	3	3	4	4	4	4	5	4	4	3	4	4	4	4	5	3.933	0.593
2	5	5	5	4	3	4	3	4	4	5	4	5	5	4	5	4.333	0.723
3	4	3	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4.267	0.593
4	5	4	5	5	4	5	4	5	5	5	4	5	3	4	4	4.467	0.639
5	5	4	5	3	4	4	3	4	5	4	4	5	4	4	5	4.2	0.676
ค่าเฉลี่ย	4.4	3.8	4.6	4	4	4.2	3.8	4.2	4.6	4.4	4.2	4.8	4	4	4.6	4.24	0.313
ค่าเฉลี่ยรวม	4.267			4.067			4.2			4.467			4.2			4.2402	
ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	0.416			0.115			0.4			0.036			0.346			0.2626	

จากตารางที่ 5 ผลการพัฒนาทักษะการสื่อสารของนวัตกรชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 1 ทักษะการสื่อสารด้วยการพูด จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตามระดับ ดังนี้ ระดับ 5 สามารถสื่อสารตามกรอบของงานสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง และมีอัตลักษณ์ในรูปแบบของตนเอง ระดับ 4 สามารถสื่อสารตามกรอบของงาน สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง ระดับ 3 สามารถสื่อสารตามกรอบของงานในระดับดีมากระดับ 2 สามารถสื่อสารตามกรอบของงานในระดับดี และระดับ 1 สามารถสื่อสารตามกรอบของงานได้ โดยมีผู้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม ด้านทักษะการพูดของนวัตกรทั้ง 5 ราย ปรากฏผล ดังนี้ นวัตกรลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.267 นวัตกรลำดับที่ 2 มี

ค่าเฉลี่ย 4.067 นวัตกรรมลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 4.2 นวัตกรรมลำดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 4.467 และ นวัตกรรมลำดับที่ 5 มีค่าเฉลี่ย 4.2 อยู่ในระดับดีมาก และค่าเฉลี่ยทักษะการสื่อสารด้วยการพูด ของนวัตกรรมทั้ง 5 ราย คือ 4.2402 อยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 6 พัฒนาทักษะการสื่อสารของนวัตกรรมชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะการคิด

ผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่	นวัตกรรม															ค่าเฉลี่ย รวม	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	ลำดับที่ 1			ลำดับที่ 2			ลำดับที่ 3			ลำดับที่ 4			ลำดับที่ 5				
	กิจกรรมที่																
1	3	4	4	3	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	5	4.133	0.639
2	4	4	5	4	4	4	3	4	5	4	5	4	4	5	5	4.267	0.593
3	4	4	4	4	4	5	3	4	5	4	4	4	3	4	5	4.067	0.593
4	3	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4	5	3	4	5	3.867	0.639
5	4	4	5	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	5	5	4.067	0.593
ค่าเฉลี่ย	3.6	4	4.4	3.6	4	4.2	3.2	4.2	4.4	3.8	4.2	4.4	3.8	4.4	5	4.08	0.439
ค่าเฉลี่ยรวม	4.0			3.933			3.933			4.133			4.4			4.0798	
ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	0.4			0.306			0.643			0.306			0.6			0.451	

จากตารางที่ 6 ผลพัฒนาทักษะการสื่อสารของนวัตกรรมชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะการคิด จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตามระดับ ดังนี้ ระดับ 5 สามารถนำการคิด จากระดับที่ 4 สื่อสารเผยแพร่สู่บุคคลอื่นด้วยความเชื่อมั่นในความคิดและสร้างเข้าใจหรือความร่วมมือในการปรับใช้ความคิดอย่างถูกต้องเหมาะสม ระดับ 4 สามารถนำการคิด จากระดับที่ 3 สื่อสารด้วยการเพิ่มแนวคิดของตนเองได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง และสมบูรณ์ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในความคิดนั้น ระดับ 3 สามารถนำการคิดจากระดับที่ 2 สื่อสารได้ในสถานการณ์จริง ระดับ 2 สามารถนำการคิด จากระดับที่ 1 สื่อสารได้อย่างเป็นขั้นตอนอย่างมีกระบวนการ และระดับ 1 แสดงพฤติกรรมสื่อสารให้เห็นว่าได้พยายามใช้วิธีคิดในสถานการณ์การสื่อสารต่างๆ ด้านทักษะการคิดของนวัตกรรมทั้ง 5 ราย ปรากฏผล ดังนี้ นวัตกรรมลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.0 นวัตกรรมลำดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 3.933 นวัตกรรมลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 3.933 นวัตกรรมลำดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 4.133 และ นวัตกรรมลำดับที่ 5 มีค่าเฉลี่ย 4.4 อยู่ในระดับดีมาก และค่าเฉลี่ยทักษะการสื่อสารด้วยการพูด ของนวัตกรรมทั้ง 5 ราย คือ 4.0798 อยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 7 พัฒนาทักษะการสื่อสารของนวัตกรชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 3 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่	นวัตกร															ค่าเฉลี่ย รวม	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	ลำดับที่ 1 กิจกรรมที่			ลำดับที่ 2 กิจกรรมที่			ลำดับที่ 3 กิจกรรมที่			ลำดับที่ 4 กิจกรรมที่			ลำดับที่ 5 กิจกรรมที่				
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
1	4	4	5	4	4	5	3	4	4	3	4	5	4	4	5	4.133	0.639
2	4	5	5	4	4	5	4	5	5	4	4	4	3	4	4	4.267	0.593
3	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4	5	5	4.4	0.507
4	4	5	5	3	4	4	4	4	5	3	4	5	3	5	5	4.2	0.774
5	3	4	4	3	4	5	3	4	5	4	5	5	3	4	5	4.067	0.798
ค่าเฉลี่ย	3.8	4.4	4.8	3.6	4	4.8	3.6	4.2	4.8	3.6	4.2	4.8	3.4	4.4	4.8	4.213	0.520
ค่าเฉลี่ยรวม	4.333			4.133			4.2			4.2			4.2			4.2132	
ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	0.503			0.611			0.6			0.6			0.721			0.607	

จากตารางที่ 7 ผลพัฒนาทักษะการสื่อสารของนวัตกรชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 3 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ตามระดับ ดังนี้ ระดับ 5 สนใจใฝ่เรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้หรือข้อมูล นำเสนอข้อมูลสิ่งที่ศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในระดับดีมาก ระดับ 4 สนใจใฝ่เรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้หรือข้อมูล นำเสนอข้อมูลสิ่งที่ศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในระดับดีระดับ 3 สนใจใฝ่เรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้หรือข้อมูล นำเสนอข้อมูลสิ่งที่ศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในระดับพอใช้ ระดับ 2 สนใจใฝ่เรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้หรือข้อมูล นำเสนอข้อมูลสิ่งที่ศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในระดับเริ่มมีการพัฒนา ระดับ 1 สนใจใฝ่เรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้หรือข้อมูล นำเสนอข้อมูลสิ่งที่ศึกษา สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ต้องปรับปรุงมาก จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ด้านทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนวัตกรทั้ง 5 ราย ปรากฏผล ดังนี้ นวัตกรลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.333 นวัตกรลำดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 4.133 นวัตกรลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 4.2 นวัตกรลำดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 4.2 และ นวัตกรลำดับที่ 5 มีค่าเฉลี่ย 4.2 อยู่ในระดับดีมาก และค่าเฉลี่ยทักษะการสื่อสารด้วยการพูดของนวัตกรทั้ง 5 ราย คือ 4.2132 อยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 8 ผลรวมการพัฒนาวัตกรโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหลงฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

รายการประเมินทักษะการสื่อสาร	กลุ่มเป้าหมาย					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	1	2	3	4	5		
1. ผลการประเมินการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยการพูด	4.267	4.067	4.2	4.467	4.2	4.240	0.146
2. ผลการประเมินการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยการคิด	4	3.933	3.933	4.133	4.4	4.079	0.196
3. ผลการประเมินการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.333	4.133	4.2	4.2	4.2	4.213	0.072
ค่าเฉลี่ย	4.2	4.044	4.111	4.267	4.267	4.1777	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.176	0.101	0.154	0.176	0.115	0.1449	

จากตารางที่ 8 ผลรวมการพัฒนาวัตกรโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหลงฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ของวัตกรทั้ง 5 ราย ปรากฏผล ดังนี้ ทักษะการพูดมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.240 ทักษะการคิด มีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.079 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.213 และมีค่าเฉลี่ยรวมการพัฒนาวัตกร คือ 4.177 อยู่ในระดับดีมาก

สรุปผลการวิจัย

1. ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลและจัดระเบียบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหลงฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ใช้ค่า IOC มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.759 มีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าและเวทีสาธารณะโดยกำหนดให้มีความเห็นชอบร่วมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ปรากฏข้อมูลขึ้นตีนจกลายโบราณจัดอยู่ในกลุ่มลาย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มลายชั้นโคม กลุ่มลายโคมหลวง กลุ่มลายกูด และกลุ่มลายเครือ

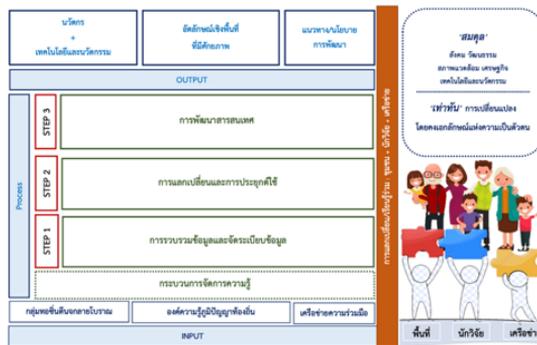
2. ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาสารสนเทศ คือ การพัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ ปรากฏผลการประเมินอยู่ 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ผลการประเมินคุณภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศการพัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ ของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า ผลการประเมิน

คุณภาพของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศหลายผ้าตีนจกในภาพรวมทั้งด้านโครงสร้างภายในสื่อ (Structural basis) และด้านคุณภาพสื่อ (Qualitative) ผลปรากฏว่า อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.614 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.157

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูลหลายผ้าตีนจกลายโบราณ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ปรากฏว่า ความพึงพอใจต่อโครงสร้างภายในสื่อ มีค่าเฉลี่ย 4.26 อยู่ในระดับดี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.151 ความพึงพอใจต่อคุณภาพสื่อ มีค่าเฉลี่ย 3.932 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.237 อยู่ในระดับพอใช้ และการประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศหลายผ้าตีนจกในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.096 อยู่ในระดับดี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.181

3. ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนและการประยุกต์ใช้โดยใช้กิจกรรมการพัฒนา นวัตกรรมชุมชน ได้แก่ กิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผ้าตีนจกลายโบราณภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียในอำเภอดอยเต่า และในระดับจังหวัด โดยกำหนดให้ใช้ข้อมูลลายชินโบราณและระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ ทั้ง 3 กิจกรรมของนวัตกรรมทั้ง 5 ราย ปรากฏผล ดังนี้ ทักษะการพูดมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.240 ทักษะการคิดมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.079 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.213 และมีค่าเฉลี่ยรวมการพัฒนานวัตกรรม คือ 4.177 อยู่ในระดับดีมาก

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มทอชินตีนจกลายโบราณ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

อภิปรายผล

จากการพัฒนาทักษะการสื่อสารของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณโหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มทอขึ้นตีนจกลายโบราณ อำเภอฮอดดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ พบข้อสังเกตจากงานวิจัย ดังนี้

1. การใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลลายผ้าตีนจกของดอยเต่า และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า พบว่า ความรู้เกี่ยวกับลายผ้าตีนจกโบราณกลุ่มทอขึ้นอำเภอฮอดดอยเต่า มีองค์ความรู้และข้อมูลที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบและเป็นที่ยอมรับดังปรากฏผลข้างต้นแล้ว สอดคล้องกับวรารัตน์ วัฒนชโนบล (2563) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการสร้างสรรค์ต่อยอดผลิตภัณฑ์ที่คงอัตลักษณ์และสนองประโยชน์ของผู้บริโภค ภูมิสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ช่วยสร้างลวดลายรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่สะท้อน ค่านิยมการอนุรักษ์และการสืบทอด สร้างสรรค์คุณค่าผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ ดังแนวคิดของ (CoP: Community of Practice) ชุมชนนักปฏิบัติ หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ ที่ได้รวบรวมกลุ่มคนที่มีความรู้ความสนใจในเรื่องเดียวกัน มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อได้มาซึ่ง Knowledge Assets : KA หรือชุมชนความรู้สำหรับคนในชุมชนเพื่อไปทดลองใช้ แล้วนำผลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก ซึ่งจะส่งผลให้ความรู้นั้นถูกยกระดับขึ้นผ่านการปฏิบัติ และการประยุกต์ใช้ (อุทัย ปริญาสุทินนท์, 2559) และวิจารณ์ พานิช (2555) ได้เปรียบเทียบบทบาทของการศึกษากับยุคเกษตรกรรม ยุคอุตสาหกรรม และยุคปัจจุบันเป็นยุคความรู้ ซึ่งมีบทบาท 4 บทบาท ได้แก่ เพื่อการทำงานและเพื่อสังคม เพื่อฝึกฝนสติปัญญาของตน เพื่อทำหน้าที่พลเมือง และเพื่อสืบทอดจารีตและคุณค่า นอกจากนั้น แพรภทธร ยอดแก้ว (2565) กล่าวว่า การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยบนฐานเอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมุ่งเน้นที่การเพิ่มคุณค่าและสร้างมูลค่า ส่งเสริมสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีศักยภาพในการแข่งขัน สร้างสรรค์ให้มีความแตกต่างเป็นเอกลักษณ์ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ส่งเสริมทำให้เกิดผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ สร้างงาน สร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน ดังนั้นการจัดองค์ความรู้เกี่ยวกับลายขึ้นโบราณกลุ่มทอขึ้นลอำเภอดอยเต่า นั้น นอกจากจะเป็นการส่งเสริมและสร้างศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งแล้ว ยังสามารถส่งเสริมให้เกิดการสร้างคุณค่าและมูลค่าให้กับขึ้นตีนจกลายโบราณทั้งยังส่งผลให้เกิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์สามารถสร้างรายได้และยกระดับชีวิตของอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ได้เช่นกัน

2. การพัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูลลายผ้าตีนจกลายโบราณ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ปรากฏว่าอยู่ในระดับดีมาก และความพึงพอใจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ผ้าตีนจกโบราณแหล่งฮอด-ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อระบบฐานข้อมูลขึ้นตีนจกลายโบราณในภาพรวม อยู่ในระดับดี ธเนศ ยุคันตวนิชชัย (2553) กล่าวว่า การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการ หรือ IMC (Integrated Marketing Communications) คือ การสร้างคุณค่าตราสินค้า (Brand Equity) ด้วยการบูรณาการเครื่องมือการสื่อสารการตลาดต่าง ๆ อย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแม่นยำด้วยข่าวสารที่ตรงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ด้วยเวลาที่เหมาะสมและด้วยช่องทางที่ถูกต้อง ซึ่งความจำเป็นที่ต้องมีความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงส่งผลทำให้การสื่อสารการตลาด มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยเช่นกัน จากเดิมที่การสื่อสารการตลาดมุ่งเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก แต่บัดนี้ต้องพัฒนาเป็นรูปแบบการสื่อสารการตลาด ที่มุ่งเน้นไปยังกลุ่มเป้าหมายเฉพาะบุคคลที่สามารถเข้าถึงตัวผู้บริโภคได้ใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ชุชนะ เชคณา และ เสรี วงษ์มณฑา (2549) กล่าวว่า การแข่งขันในยุคสังคมแห่งโลกดิจิทัลส่งผลให้ต้องเกิดการส่งเสริมและเสริมสร้างการสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการ หรือ IMC เพื่อสร้างแบรนด์ให้กับสินค้าและบริการของไทยให้มีศักยภาพการแข่งขันในระดับโลก โดยจำเป็นจะต้องเรียนรู้เรื่อง Brand Marketing การสื่อสารเรื่องราวของแบรนด์ได้หลากหลายมิติ มีจุดสัมผัส (Contact Points) ที่หลากหลาย เพิ่มโอกาสให้ผู้บริโภคทำความคุ้นเคยกับแบรนด์ได้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับพฤติกรรมมารับสารและการแสวงหาข้อมูลของผู้บริโภค การพัฒนาระบบฐานข้อมูลลายขึ้นตีนจกลายโบราณจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่จะพัฒนาการสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการให้กับพื้นที่ เพื่อความเป็นเอกภาพในการสื่อสารที่จะส่งไปยังผู้รับสารหรือผู้บริโภคให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ส่งสารหรือผู้ขายหรือเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของกลุ่มทอขึ้นตีนจกอำเภอดอยเต่าและคนในพื้นที่ต่อไป

3. การพัฒนานวัตกรรมชุมชนทั้ง 5 ราย ผลปรากฏว่า ทักษะการพูดมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.240 ทักษะการคิด มีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.079 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.213 และมีค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินนวัตกรรมทั้งหมดคือ 4.177 อยู่ในระดับดีมาก ดังที่จามรี พระสุนิต (2563) พบว่า ชุมชนพื้นที่บ้านปางสา มีทุนชุมชนที่สำคัญและสามารถขยายผลให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับสังคมของประเทศไทยและระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจสังคม สภาพแวดล้อม เทคโนโลยีและนวัตกรรม นำสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างสรรค์นวัตกรรมชาวบ้าน เกิดการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้และพัฒนา นวัตกรรมชาวบ้าน สอดคล้องกับภานนท์ คุ่มสุภา (2562) กล่าวว่า การบ่มเพาะ นวัตกรรมท้องถิ่นรุ่นใหม่ (New Generation of Local Innovator) มีข้อดีคือ สามารถเข้าถึง ข้อมูลและปัญหาของชุมชนและพื้นที่ได้ดีกว่านวัตกรรมจากภายนอก ซึ่งจะสามารถทำให้นวัตกรรม ชุมชนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของชุมชนและ พื้นที่ได้ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการสื่อสารของนวัตกรรม ซึ่งนวัตกรรมชุมชนก็จะสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง สร้างเครือข่ายนวัตกรรมในการสร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ ดังที่ กนกวรรณ พวงประยงค์ (2561) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า บทบาทของเศรษฐกิจสร้างสรรค์และพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์แสดงให้เห็นว่า “คน” คือ จุดร่วมสำคัญในการพัฒนา โดยจะต้องได้รับความการหนุนเสริมจากรัฐบาลและ องค์กรท้องถิ่นโดยเน้นการพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเป็นผู้นำทาง ความคิด การเป็นผู้มีความริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดเพื่อสังคม และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ ดังที่การพัฒนากระบวนการสื่อสารของนวัตกรรม ชุมชนเป็นหนึ่งในกระบวนการสร้าง Smart Entrepreneurs ให้แก่ชุมชนและพื้นที่ ส่งเสริมให้ ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้แก่คนในพื้นที่ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนา

1.1 ควรพัฒนาและขยายระบบฐานข้อมูลสารสนเทศหลายผ้าตีนจกให้ครอบคลุม กลุ่มชุมชนอื่น ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อเป็นคลังข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ในระดับภูมิภาค และสร้างความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมระหว่างชุมชน

1.2 พัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ (Creative Communication) เพิ่ม กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการที่ส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวของลายผ้าตีนจก ผ่านสื่อร่วมสมัย เช่น สื่อดิจิทัล สื่อโซเชียลมีเดีย หรือการเล่าเรื่องเชิงวัฒนธรรม (Cultural Storytelling) เพื่อให้ชุมชนสามารถสื่อสารกับผู้บริโภคยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 สร้างกลไกการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory KM Process) โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกชุมชนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบันทึก ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยน ความรู้ เพื่อให้เกิดการสืบทอดภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

1.4 เชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลกับมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น การใช้ฐานข้อมูลเป็นเครื่องมือสนับสนุนการออกแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด หรือการสร้างแบรนด์สินค้าชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงการประยุกต์ใช้

2.1 หน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษา สามารถนำกระบวนการจัดการองค์ความรู้ที่ใช้ในการวิจัยนี้ไปปรับใช้กับกลุ่มอาชีพพื้นบ้านอื่น ๆ เช่น กลุ่มจักสาน เครื่องเงิน หรือ หัตถกรรมท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารและการพัฒนานวัตกรรมชุมชนในวงกว้าง

2.2 ใช้ผลการวิจัยเป็นต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุมชน ในด้าน “การสื่อสารเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา” หรือ “การสร้างนวัตกรรมชุมชน” โดยมี Scoring Rubrics เป็นเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.3 ส่งเสริมการใช้ฐานข้อมูลกลายเป็นสื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์วัฒนธรรมแก่เยาวชน และสร้างแรงบันดาลใจในการสืบทอดภูมิปัญญา

3. ข้อเสนอแนะเชิงการวิจัยต่อยอด

3.1 ศึกษาผลลัพธ์ระยะยาวของการพัฒนาทักษะการสื่อสาร เพื่อประเมินว่าทักษะที่พัฒนาในโครงการนี้ส่งผลต่อพฤติกรรมการสื่อสารและการดำเนินงานของกลุ่มท้องถิ่นในระยะยาวหรือไม่

3.2 วิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการองค์ความรู้ระหว่างชุมชนต่าง ๆ เพื่อค้นหารูปแบบที่เหมาะสมที่สุดกับบริบทของแต่ละพื้นที่

3.2 พัฒนานวัตกรรมดิจิทัลด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญา เช่น ระบบฐานข้อมูลออนไลน์แบบเปิด (Open Cultural Database) หรือแพลตฟอร์ม AR/VR สำหรับการเรียนรู้ลายเส้นเพื่อยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เวทีนานาชาติ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งในงานวิจัยเรื่อง ชื่นดินจกโหล่งฮอด-ดอยเต่า : สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ได้รับทุนอุดหนุนจากโครงการวิจัยงบประมาณด้านวิจัยและนวัตกรรม ประเภท Fundamental Fund ประจำปีงบประมาณ 2567 ซึ่งเป็นการต่อยอดขยายผลจากโครงการศึกษาศักยภาพเพื่อยกระดับการพัฒนาเชิงพื้นที่ของเครือข่าย และจัดทำข้อเสนอโครงการและแผนปฏิบัติงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก (Preliminary Research) ในประเด็นท้าทายตามบริบทพื้นที่บนฐานเศรษฐกิจ BCG สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เครือข่ายวิจัยภาคเหนือตอนบน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ พวงประยงค์. (2561). บทบาทของเศรษฐกิจสร้างสรรค์และพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาระดับวิสาหกิจชุมชนไทย. **วารสารพัฒนศาสตร์**, 1(1), 220-252.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **เอกสาร “สื่อการเรียนรู้” ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการจัดการความรู้ (KM) สำนักวิชาศึกษาทั่วไป. (2565). **การจัดการความรู้ KNOWLAGE MANAGEMENT: KM) แนวทางการประเมินผลการประเมิน SOFT SKILL**. สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- ชูขณะ เชคณา และ เสรี วงษ์มณฑา. (2549). กระบวนทัศน์การเสริมสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการในการสร้างตราสินค้า. **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต**, 2(1), 84-94.
- ธเนศ ยุคันตวนิชชัย. (2553). การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการ หรือ IMC (Integrated Marketing Communications). **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย**, 30(2), 99-115.
- จามรี พระสุนิล. (2563). การส่งเสริมนวัตกรรมชาวบ้านของชุมชนบ้านปางสา ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. **วารสารวิจัยสังคม**, 3(2), 181-218.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พนมภรณ์ ฐานิสโร, ชาตรี เฟ็งท่า และ วัฒนา สุรจิตโต. (2563). การจัดการความรู้: กระบวนการพัฒนาคนและการพัฒนางาน. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 5(2), 198-203.
- แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2565). แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งในจังหวัดนครปฐม. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 14 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม**. หน้า. 2873-2886. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ภานนท์ คุ่มสุภา. (2562). นวัตกรรมท้องถิ่นรุ่นใหม่กับการแพร่กระจายนวัตกรรมสู่ชุมชน. **วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์**, 13(2), 258-299.

- วรารัตน์ วัฒนชโนบล. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ผ้าทอกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาติพันธุ์ไทยวน กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). การจัดการความรู้ในยุคสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส).
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2559). การจัดการความรู้ : แนวคิดและทฤษฎีสู่การปฏิบัติของชุมชน. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 14(2), 1-11.